އަސަރުކުރާ އަދި [illegible]

އަސަރުގަދަ އަދި [illegible]

މުޙައްމަދު އަމީން

(254 ވަނަ ޢަދަދުގެ [illegible])

ދިވެހިބަސް [illegible] ... 11 [illegible] 12 [illegible]

އެހެން [illegible] ސިފައެއްގައެވެ. [illegible] އެވެ. [illegible]

އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގުނު އެންމެ ނަހަރުނާ
ކިޔަވަގެންނަ، އެއީވެސް ދިވެހި ރާއްޖޭގައި
ޗާޕުކުރެވުނު ގެއްޖެން ފުރަތަމަ
ނޫސްވެސް ދޫކުރެއްވި އަތޮޅުތަކުން ނޫސްފޮތެވެ.
"ސަރުކާރުގެ ހަބަރު" ގެ ފުރަތަމަ
ބަ ފް ދާ ތަ އް ތި ހަ ބާ ދު ޢު ނު ގެ
ލިޔުނު ދުވަހުގައި، ހަތަރުވާ 1362
ވަނަ އަހަރުގެ ޖުމާދަލްއާޚިރާ މަހުގެ ފުރަތަމަ
ދުވަހުއެވެ. އެއީ ފުރަތަމަ ނަމްބަރު
ނުކުތް ދުވަހުއެވެ. ނޫސް ޗާޕުކުރެއްވީ
ހާތުން ތަރުތީބުކޮށްގެ ތެރޭގައިން، އެގޮތުން ނޫން
ތަރުތީބުވެއެވެ. ނޫސްނަމަވާ ދިވެހިންގެ
ތެރެއިން ވަރަށް ގިނަ މީހުން ދަށަށްތިމާ، އެ
ހުރިހާ މީހުން ގިނަވެ، ހުރިހާ ބޭރަށްދިޔުން
ބޮޑުކޮށްދޭ ކަމެއްވީ ދަރަޖައަށްޓަކައެވެ.
ދުވަސް .... އާދެ! "ސަރުކާރުގެ
ހަބަރު" ނު ލު ނު ނާ ނު ދު ވަ ހާ،
މާގިނަ ދުވަސްތަކެއް ނުވަނީ ސޯ،
ދިވެހިބަހުން އަދިވެސް ވާހަކަ ދެކެން،
އެކަށީގެންވާ ކަމަކަށް ގޮތުގެ ހިތާއިމާއެވެ.
މަޤްބޫލުކުރެވޭ އަސާސްތަކުގެ އަދި ދަރަޖަ
ވަރަށްގާތެވެ. އެހެންމެ ގޮތާއި އެއްކޮށް
އެކަށީގެން ވާހަކައެކުނުވެއެވެ.

މަޤްބޫލުކުރެވޭ އަސާސްތަކުގެ އަދި
ދަރަޖައި ދެކެވޭ ބަހާއި ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު،
އެގޮތް ހާއްސަ ކަމާއި ދިރިހުރިހާ ހިސާބު
ދިވެހިބަހަށް. ސަމާލުކަމެއް ދެވޭ. އެ
ދަރަޖަވުމަކީ ދިގުބަޔަކު، ދިވެހިބަސް
ލިޔުމަކީ ދުވަސްވީ ބަސް ތާރީޚުގެ
ގާތްގަނޑަކުން ހުށަހަޅަން. ވަރަށް ލުޅުލަ

ފުރަތަމަ ލިޔުއްވީ މީހާގައި ދިވެހިބަހުގެ
ތަނަވަސްކަމަށް ޖާޒިބާއި ނަޝާއި ޖާޒިބުން
އަދި ބުރަވާވާ މިންވަރަކުން، ލިޔުއްވާން
ފ ނަ އި ގެ ން ވި އެ ވެ .
މަދަރުސަތުލް ސަލާހިއްޔާއިން އެކުލެވޭން
ފެށުނު "ޑެއިލީގެ އަންގްލޯފޯރިން" އާއި
ވިޔަފާރީގެ ހުސްބުން ނަރުދާން ފެށުނު،
"އައްޑޫބޮޑީ" މިޑްނަރިބަހުގެ ހުޅުކުރުގައި
ލިބުނު މަސައްކަތުގެ ވާރުތަ ފުރުނެވެ.

"ސަރުކާރުގެ ހަބަރު" ގެ
ބަރަކާތްތެރިކަން ހުއްޓުމުގެ އެރުމަލްކާން ދައި
ދިނައި، ލިޔުއްވެ. ޙައްޤު ހަބަރުއައްފާށް
މަސަލާ، ނާއްސަ މަޤާމްއާއި ނުކުރެން
ފަހަރެއް ތަކުރާރު ސިފައިގެއެވެ. ދިވެހިބަހުގެ
މުބާރާތަކައް ހުރަވާން ފެނުގެ ގޮތުންނެވެ.
ޙަބަރުއައްފާށް މަސައްކަތްގެ ނާއްސަ ނަށްބަހުގެ
ސަފުހާތަކައި ފުރުމުތާއިހައި، އެދުވާ،
އަސަރުގެކަ ގެންތަކުން ނިސްބަތްވި ފުރިހަމަ ފަތްޓައި
މަޖާ މުހުނަރުވެއެވެ. މުބާރާތަކަށް ލިބުނު
ނަތީޖާއާއި ގޮތްމުން، ވަރަށްގިނަ ދިވެހިންގެ
ހިތްތަކުގައި ދިވެހިބަހުގެ މައްސަލަ
އިތުރަށް މުހިއްމު ވެގެން ދިޔައީ ސަބަބު
އޮތުންވިދާޅުވެއެވެ. މުބާރާތުގެ ތަފާތު ވައްޓަފާޅި،
ދިވެހިބަހަށް ހިތްމަތިވާ ލޯބިގެ
މުޅިބަހުން ނޫން އިސްވެރިންނަށްވެސް.......
އަ ޅު ގަ ނޑު ލި ޔު ން ތަ ން ނަ ވާ ން
ހާމަކުރެވުނީއެވެ. އެކަމާ ޢާއްމު ވާހަކަ
ވާސްލުކަމާ ލޯބިން އުފާލާފައި އެހެންވެސް
ލޯބިއެކަމެވެ. ދިވެހިބަހުގެ ފުރަތަމަ
މުބާރާތުގައި ނުހަނު ފުރިހަމަ އެއްވަރަކުން

ވަޑައިގެންނެވި، މަދްރަސަތުއްސަނަވިއްޔާގެ
އުޚުދުމުގެ ބަޔަކާއިން ވަކިވެ ފުރުޞަތުއައި
އެންމެ ނަމަވަރަށް. ފާއިތުވިއެވެ. ދެވަނަ
މުބާރާތް ކުރިމަތިވިއިރު އާސާއަށް
ހިފުމަކަށް ނުދެވުނީ ކުރިހެކެ
ގެންބަރުއްކަމުގައި ވަޑައިގެންނެވިއެވެ....
ދެވަނަ މުބާރާތުގައި އަތުވަނައަށް
ވަޑައިގެންނެވި، ހާދިމަތު ޢަބްދުލްވައްހާބެވެ.
"ސަލާމްކުރާނެގެ ހަބަރު" ގެ ތަރުޖަމަ ކުރުގެ
މުބާރާތުގައި އެއްވަނައަށް އައިކަމުގައި
އަޢުގަނޑު ކަސްތާންވެސް، ބަހި
މުސްހުދާއެވެ. ދުވަސްވަރަކަށް
އެއްވަނައަށްއައި މުސް ވަޑައިގައިއެވެ.
ޖަމާ އާރާތަށް އައިރުދުވަސް،
ގިސަވަމުން ފުރިހަމަވަމުންނެވެ.
މަދްރަސަތުލްއިސްލާމިއްޔާގެ ދުރުކުރިގެ ވާހަކަ
ދެއްކުމުގެ މުބާރާތްތަކުގައި ދުރުކުރިގެ
ކުދިންނަން ޗެއޭމުންދަސް އެދިވަ
މަޖިލިސްތަކާއި. ނަދިވަތަސްމަށް ދުރުގެ
ތުރުވޮމްއަވަސް، ހުރިހާ ވާހަކަތަކުން
ގެންބުރުން ހިނގުމުންދަސް،
ކުރިއަށް.... ދިޔުންނެވި ދުވަސްވަރުގެ
ވާހަކަ ޗިޔުމުން، އަޅުގަނޑުގެ ވަކަން
ވަކިކޮށްފާނެން އަންނާނަ، ހިނގާލިބަކަން
ޗިބުމުންދިޔަ ކުރިހަމަކާއި
ތަނަވަސްކަމުގެ ސަބަބާއި،
ސަރުކާރުކަމުގައިވެ، ފަރާތްތަކުން،
މަބްޖިތަކުން އަކާދިމަކުރެވުނެވެ. ހާއްޞަ
މަޖްލިސްތަކާއި، "ސަރުކާރުގެ ހަބަރު"
އަސަރުގަދަ އެއްކޮށް ކަމުގައިވަމުންދިޔައި،

ހިއްމަތްތެރި ދިވެހިދަރިންކޮޅުގެ
ޚިދުމަތުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުންނެވެ.
މިރާނުގުން އައްސަވިއިރު ޢަބްދުﷲ
ފަހުމީދީއާއި، އިބްރާހީމް ޝިހާބަން
އާދިނަމް ހުސައިނާއި، ފާޠިމާއަން،
ޝުކޫރާއި، މަޢްރޫފު ޖީޖާއްއް އަދާކުރަން
ބޮންނުކުރާނ ޚާދުޖެމަކާއް އަޢުގަނޑު ޒާލަން
ނުވިޝުނުނެވެ. އެ ބާރުގެނުނަން
މުބާރާތްބޭރު ބަޔަކު ގެންވަސް ހިރާސަތުގެ
ދަރަޖައަށެވެ. މި ޗިޝްޖެހުން އެހި
ދެކިނުނަމަވެ، އަޢުގަނޑު އިތުރުކުރާނަމެވެ.
ފާދިމަތު ހިސާއާއި، ފާދިމަތު
ޢަބްދުލްވަހާބުގެ ނަންފުޅެވެ. ދެން އެހެ
އަބްދުލްގެ ނަމާއި އަލްމަރްޙޫމް މުޙައްމަދު
ރަޝީދުގެ ނަމެވެ.
މާގިނަ ދުވަސްތަކެއް ނުވަނީސް،
އަޅުގަނޑު ވަރަކާއި ހިފުނު ގޮތުގެ ސަބަބުން
ތަރައްޤީއަށް، ދިވެހިބަހުގެ ގޮތްބަޔަކާ،
ފެނިގެން ހަމަ ވަރުގެ ސަލާމަތެވެ.
ދިވެހިންގެ އަދަބީ ޖެހުގެ ތަރައްޤީ
ފޮތްތަކެއްނެތި ދިޔައީ "ސިހުރީމަޖު" ގެ
ފެނިގަތީ މަތިވެރި އަސަރުކޮށްދެއްވެ.
އާދާއެވެ! ދިވެހި ބަހުގެ ޢިލްމީ ކޮށްދެއްވި
ގޮތުގެ ބާރަށް ދަނޑިވަޅުގެ އަދިކަން ފެށުނީއެވެ.
ބަޔަކުންނަށް އެއްސަވިއިރު ބުނެވިން
ސަރުކާރުއްދިނާ އަލްސަލްދިދު
ޚިޔާލުތަކުގެ ސުވާލުއެވެ. މުބާރާތް
ޖަމާވިއި އިބްރާހީމް ޝިހާބެވެ. ޢަބްދުﷲ
ފަހުމީދީއާއި .... ބަރުމާއިންނަށް،
އާދިނަމް ބުސައިނާއި، ފާޠިމާއެވެ. ފާޠިމަތު

ސަވާބިދާއި ....
ގެންވަރީންގެ ގެރޮޅޭމާރުއްދުރުނަކުމުގެ
ނަމޫނާއެއްގެ ގޮތުން، ދިވެހި ގެންވަރީނަކަން
ޖިބުން ފުރިހަމަކަން ބަހާންކެރުމަކަން،
އަދިގަނޑު ޙަޤީޤަތެއްގެ ބޭނުމެއް
ނުކުރާނަމެވެ. ގެންމަކުގެ ފުރިހަމަކަމާއި
ބަޔާންތެރިކަން އަސަރުތަކާއި ފަރުދީކަން،
ތިޔަބޭފުޅުންގެ ކުރިމަތީގައި ވަނީ،
ހަމަވެފައެވެ. އިތުރު ތަފްސީލުކަން ބޭނުމެއް
ނެތްވަރަށް ސާފުކަމާއި ވިދުވަރުކަމާއި
އުކުގައެވެ. އަދާހެވެ! ފޮޓޯގުރާފީއާއި
ނަމަނަމަ ވައިޖެހޭ ރަނގަޅުވެ. ޖަމާސާޖު
ޒޭރުމަތީގެ ވިދުމުންދިއުމަށް އުޖާލާ
ވަނުމަކީ ތިރީގެކެވެ. ....
ދެން ޖަވާބު ނުދިމިއޮތީ، އަދިވެސް ޒިކުރު
އެންމެ ފަހު ސިފަކުރީ. އަދިވެސް ޒިކުރު

ވިސްނުންތެރިކަން، ދިވެހި ބަހަރެން، ސިފަތަށް
ސަކުރާނުކުރާން، އެދިސް ފަރަންވެސް
ބަޔަކުގެ ދާއިރާ ހަމަހަމަކަމެވެ. މިޒާޖު، މިޒާރު
ދިވެހި ބަހަރު، ކިހާއަކަން ހިނގުމުން
އެސަރުގައި މިހާރަށް ބަހާކަމެވެ. އަހަރެ!
މިހާރަށް ޤައުމުއެއް މިހާރަށް ބަހާކަމެވެ.
ދިވެހި ބަހުން ހިދާ ތަރައްގީ ޤާނޫނު ދެރެ
ގެނަވަމުންނެވެ. މަޤްވިރަވަމުންނެވެ.
އެހެންނަމުން .... އަހަރެ! ކުރުވުމުންދިހަ
ހިއްމަތަކަން ބަޔަކުގެ ދާއިރާ އިސްތިއުމާ
ދިބެހިއެވެ. ބަލާދާއި ސަބަބު ކުރުމުގެ
ހިއްމަތަ ތަކުގެ ވެރި ކަޑާ ހިމެ
ކަތަފުއަރެވެ............. ދިވެހި ބަހަރެން
އިތުރު ކާމިޔާބީ އާއި ފުރިހަމަކަމެވެ!
ދިވެހި ރާއްޖޭ އަހަރެ ރާސްތި
މުސްތަޤްބަލަކާއެވެ. (ހިމޭނި)

ބަޔާމަކީ ވިސްނުމުން ހަމަ ހާދަގިނަ އިޙްސާސްތަކެއް ދީފައޭ
ބަޔާންކުރުމަކުން ގޮތަށް އާޖީޖީވިދާހާ މަސްދަރަކާ ދީފައޭ
ހިނގާތޯ؟ ދެނީތޯ އަހަރުމެން ހަމަތަށް ނިކަމެތި ބަޔަކަށްދޭ
އެހެން ވިސްނުމާތަކުގެ އަދުގައި ފުރާވަތަކަށް އަބަދުދީފައޭ
ހަސަދަވެރި ގެތެރޭ ހިތްވަން އުފަލުން ހިނގަނީއެވެ
ކުރިމަގުގައި އަހަރެމެން ހަލާކުކުރަން ހިނދުކަމެއް ދިނުމާ
ޖަވާބު ދޭނުމަށް ހިތާމަތަކާ ވާތަށް އުފާދިނުމަށް
ސަވާލުތަކުގެ ވަރަށްގިނަ އަހަރުމެނަށް ޙަޤީގަތްތަކެއް ދީފައޭ
ވަރަށް އެކުވެރިންނާ ޚިޔާލީ އަހަރުމެން އުފުލުމަށް
ހަމަޔަކީ ވަކިވެދާ ދަރިބާރަކަށް ވާނަމަ ނުވަތަ ފުނާ
-ހ. މ. ސ-